

PENYERLAHAN PEMIKIRAN DAN IDENTITI PENUTUR KESAN PENYINGKATAN/ PELEMAHAN KATA BAHASA LISAN

Hishamudin Isam
Mashetoh Abd. Mutalib
Norwati Mohd. Zain

Jabatan Pengajian Bahasa, Pusat Pengajian Pendidikan dan Bahasa Moden
Kolej Sastera dan Sains, Universiti Utara Malaysia
Pos-el: din@uum.edu.my

Abstrak

Kajian ini, secara spesifik, bertujuan meneliti fenomena penyingkatan atau pelemahan kata yang sering terjadi dalam proses bahasa lisan. Dengan menjadikan data blog daripada dua kelompok gender berjurang orientasi seks (lelaki dan gay) sebagai data kajian, dan dibantu oleh pendekatan prosodi semantik sebagai teori pegangan, kajian ini telah mencungkil maklumat-maklumat baharu yang berjaya dikesan hasil penyingkatan atau pelemahan kata nak dalam 20 blog persendirian yang dipilih secara rawak daripada ruangan blogspot.com sepanjang tahun 2009 hingga 2012. Hasil analisis menunjukkan, wujudnya perbandingan cara menyuarakan rasa 'kehendak' yang diterjemahkan menerusi penggunaan kata nakoleh golongan lelaki dan gay berasaskan penyerlahan tiga (3) 'kehendak' utama iaitu kecenderungan (seks, kewangan), hasrat (baik, kerja, kahwin) dan perasaan (setia, malas). Keadaan ini jelas membuktikan bahawa fenomena penggunaan bahasa adalah medium kepada cetusan, keluhan, harapan, dan cita-cita golongan gender dan transgender, sehingga pemikiran dan identiti keduanya dapat dikesan oleh khalayak pembaca.

Kata Kunci: blog, lelaki, gay, 'nak', prosodi semantik

Abstract

This study, specifically aims to examine the phenomenon of clipped or attenuated words which often takes place in the spoken language. Data for the study were collected from 20 personal blogs of two groups of gender with different sexual orientations (men and gays) selected randomly from blogspot.com from 2009 to 2012. The data were analyzed using semantic prosody as the theoretical approach. New information was extracted from the analysis of the clipping or attenuation of the word "nak." The findings reveal that the two groups have their own ways of expressing the sense of 'desire' which is realized through the use of the word "nak" by men and gay speakers based on their expression of three (3) main 'desires', namely orientation (sexual, financial), intent (good intention, work, marriage) and feeling (faithfulness, laziness). This situation clearly demonstrates that the phenomenon of the use of language mediates the expressions of outburst, concerns, hopes, and aspirations of gender and transgender groups to the extent that both their thoughts and identities can be detected by the readers.

Key Words: blog, men, gay, 'desire/wish', semantic prosody

PENGENALAN

Penyingkatan kata (Nik Safiah, Farid, Hashim, & Abdul Hamid, 2010) atau pelemahan kata (Asmah, 2008) ialah proses menggugurkan sebahagian suku kata dalam perkataan-perkataan tertentu dengan tujuan untuk meningkatkan lagi perkataan tersebut. Keadaan ini sering terjadi dalam penggunaan bahasa lisan, khususnya semasa proses komunikasi berlangsung. Yang menjadi persoalannya, adakah benar proses penyingkatan kata yang berlaku bagi satu-satu kata, juga turut berupaya mewarnai perubahan maklumat linguistik bagi kata yang diteliti seperti perubahan makna dan struktur, sehingga mampu menjelaskan perlambangan pemikiran dan mencerminkan identiti penutur kata tersebut?

Secara asasnya, proses penyingkatan atau pelemahan kata tidaklah berlaku secara wewenang, sebaliknya bermotivasi, bertujuan untuk memudahkan sebutan, meringkaskan perbualan, dan mempamerkan kemesraan antara penutur. Oleh sebab faktor inilah, bahasa pertuturan atau bahasa lisan juga boleh dikenali sebagai bahasa lincih kerana bahasa pertuturan adalah bersifat *energetic and lively* (Hishamudin, & Mashetoh, 2012). Dinamakan sebagai bahasa lincih kerana, sesuatu kata yang diujarkan dalam bahasa lincih, dilentur berdasarkan kesesuaian lidah yang lincih (bergerak) membentuk sistem pembentukan kata (morfologi) dan ayat (sintaksis) yang tersendiri, serta kelincihan (kekreatifan) otak (akal) membentuk sistem makna, yang juga tersendiri. Dalam erti kata lain, bahasa lincih dapat mempamerkan kedinamikan sesuatu kata dalam konteks yang lebih luas. Dalam dunia sosiolinguistik, bahasa lincih bolehlah dikategorikan dalam kelompok bahasa eksklusif, yang membentuk bahasa-bahasa yang memaparkan identiti dan kekreatifan penutur seperti bahasa argot (digunakan oleh golongan yang rendah akhlak), slanga (digunakan oleh sekelompok manusia

dalam mempamerkan identiti kelompok mereka) dan jargon (digunakan oleh sekelompok individu dengan tugas tertentu).

Kekreatifan penutur memanipulasi penggunaan kata dalam sesuatu bahasa sehingga menjadikan sesuatu bahasa itu terus hidup dan berkembang, mampu mempengaruhi perubahan kepada banyak hal. Contohnya daripada hal yang kecil seperti perubahan struktur dan perubahan makna bagi sesuatu kata, hinggalah kepada hal yang besar seperti perubahan sesuatu nilai dan budaya bagi sesebuah masyarakat (Asmah, 1993). Keadaan ini membuktikan bahawa, tutur kata atau bahasa yang diujarkan oleh seseorang penutur dapat melambangkan pemikiran dan mencerminkan identiti penutur tersebut (Coates 2003, Evans & Green 2006, Tannen 2007, Trudgill 2008, & Moody 2011). Bagi menjelaskan pernyataan tersebut, kajian ini cuba untuk menekuni percambahan maklumat linguistik yang mampu diserlahkan melalui transisi penyingkatan / pelemahan kata standard [hendak] kepada [nak], yang diselidik datanya daripada data blog (untuk mewakili penggunaan data lisan).

DATA: [hendak] VS [nak] DARIPADA PERSPEKTIF BAHASA STANDARD vs BAHASA LINCAH

Dalam struktur bahasa Melayu standard, kata [hendak] ialah kata yang tergolong dalam kata bantu ragam iaitu bentuk kata yang menyatakan atau menerangkan ragam perasaan yang berkait dengan perbuatan atau keadaan yang dilakukan (Nik Safiah et al. 2010). Sementara itu, Asmah (2009) pula menggolongkan kata [hendak] dalam kategori kata kerja modalitas yang merujuk kepada rasa 'kehendak' akan perbuatan yang belum berlaku, sama seperti kata [mahu]. *Kamus Dewan* (2005) merekodkan makna kata [hendak] sebagai:

Hendak 1. = ~ akan = hendakkan
berhasrat akan, ingin akan
(mempunyai, mendapat,
mengambil, dll): *seorang buruh
pun ~ sebuah rumah yang
sederhana; kanak-kanak berebut-
rebut ~ akan buah itu; hutan ini
sudah banyak ditebang kerana
hendakkan kayunya*; 2. Akan,
bermaksud akan, mahu: *saya selalu
tidak ada wang ~ bayar hutang*; 3.
Untuk: *wang ~ membuat belanja
sesen pun tiada*; tak ~ tidak dengan
sungguh-sungguh (mengerjakan
sesuatu); ~lah mesti, harus, patut,
wajib: *kalau mahu sihat, ~lah
dimakan makanan berzat; ~nya
sebaiknya, seharusnya, semoga,
sepatutnya, seyogianya: semua
kanak-kanak ~nya dapat memasuki
sekolah; ~pun walaupun: ~pun
dikatakan cantik tidak juga*;

Daripada makna yang dipaparkan ini, penggunaan kata [hendak] jelas bertujuan untuk menunjukkan rasa kehendak berdasarkan tiga makna yang direkod iaitu [hendak akan], [akan] dan [untuk].

Di suatu sisi yang lain pula, kata [hendak] sering mengalami penyingkatan atau pelemahan kata menjadi [nak], khususnya kepadabahasa Melayu lisan. Contohnya penggunaan kata [nak] dalam bahasa lisan yang melibatkan dialek geografi. Dalam membicarakan hal ini, Asmah (1987:132) mengatakan bahawa kata *nak* dalam dialek Kedah misalnya, masih mendukung konsep berkehendakkan sesuatu, tetapi kehendak atau keinginannya dianggap kurang berbanding dengan kata [mau] yang dikatakan lebih mempunyai keinginan yang sangat mendalam. Sementara Fazal Mohamed et al. (2009) pula mengatakan, kata kerja [nak] dalam dialek Kedah ialah kata kerja transitif, juga dikenali sebagai kata kerja dua argument, iaitu argumen pertama telah dipenuhi oleh FN yang menduduki posisi dan argumen kedua diduduki oleh subjek.

Justeru, dalam kajian ini, ekspresi rasa 'kehendak' yang diserlahkan melalui

penggunaan kata [nak] akan cuba dikupas, untuk meneliti kemungkinan wujudnya percambahan maklumat linguistik baharu yang boleh dicungkil kesan penyingkatan kata [hendak] kepada [nak]. Oleh sebab bertujuan mendapatkan data lisan yang banyak yang boleh digeneralisasikan fenomena penggunaan kata [nak], kajian ini akan menggunakan data kata [nak] yang diselidik daripada blog berbahasa Melayu yang ditulis oleh kelompok lelaki dan gay. Tujuan pemilihan dua kelompok berjurang orientasi seks ini pula ialah untuk membuktikan kebenaran fakta yang mengatakan penggunaan sesuatu kata dapat dapat melambangkan pemikiran dan mencerminkan identiti penutur sesuatu kata tersebut (Coates 2003, Evans & Green 2006, Tannen 2007, Trudgill 2008, & Moody 2011).

BLOG MEWAKILI DATA LISAN

Kemajuan teknologi maklumat dan telekomunikasi menjadi pencetus kepada keghairahan masyarakat alaf baru untuk meneroka zon bebas sempadan iaitu zonsiber. Kepesatan serta lambakan informasi maklumat berkomputer telah mewujudkan rangkaian komunikasi percuma dalam talian antaranya *blogspot, facebook, twitter, dan wordpress*. Dari satu segi, kewujudan rangkaian komunikasi seperti *blogspot* telah menjadi penghubung kepada komuniti siber untuksaling berkongsi minat, idea dan pemikiran yang samamenerusi rangkaian komuniti sosial blog (*blogsphere*) (Noor Azlin Bidin & Normah Mustafa 2012).

Malah statistik yang dikeluarkan oleh *Alexa Web Information* (2013)¹ turut membuktikan bahawa pelayan *blogspot.com* adalah antara ruangan komunikasi paling popular di dunia. Untuk rekod, jumlah pautan ke halaman *blogspot.com* adalah sebanyak 31,325 dan

ruangan *blogspot.com* kini berada dalam tangga ke-12 berbanding pelayan-pelayan percuma lain di dunia. Terkini, Malaysia berada di dalam senarai (*ranking*) ke-5 pengguna *blogspot.com* di dunia, selepas Morocco, Thailand, Sri Lanka dan Pakistan. Statistik tersebut selari dengan kajian Schlender (2005) yang antara lain telah mengenal pasti faktor utama blog begitu popular di seluruh dunia adalah disebabkan oleh sifat blog yang bebas dari segi kandungan, suntingan, proses mengakses, dan kekerapan mengemaskini bahan secara pantas.

Ternyata bahawa statistik yang dikeluarkan oleh *Alexa Web Information* boleh dijadikan bukti bahawa ruangan blog telah menjadi tapak penting kepada pengguna dunia siber untuk berkomunikasi serta berkongsi maklumat teks tanpa perlu bersemuka. Menariknya, walaupun menggunakan bahasa tulisan, tetapi cara penulisannya sangat mirip kepada bahasa lisan yang lincah sifatnya. Malah, ruangan blog mampu dimanipulasikan sebagai ruangan untuk mengekspresi kerencaman rasa 'kehendak' golongan gender (lelaki) dan transgender (gay).

PENGUNAAN BAHASA BERORIENTASI GENDER DAN TRANSGENDER

Orientasi seks yang berbeza antara gender dan transgender memberi impak kepada penggunaan bahasa. Perbezaan yang wujud dalam penggunaan bahasa golongan tersebut bukanlah bersifat sewenang-wenangnya malah kewujudannya adalah berdasarkan justifikasi bahawa perbezaan orientasi seks akan menghasilkan perbezaan penggunaan corak, cara, aturan, kepelbagaian rupa dan makna bahasa (Trudgill 2008).

Orientasi seks yang berbeza merupakan satu daripada indikator penting kepada penggunaan bahasa. Tannen (2007) dalam membincangkan pengaruh orientasi seks terhadap penggunaan bahasa telah mengenal pasti wujudnya penilaian makna yang berbeza dalam penggunaan bahasa

antara lelaki dan wanita. Sebagai contoh perkataan '*seeking permission*' yang diujarkan oleh wanita pada asalnya mempunyai nilai makna yang positif iaitu merujuk kepada perbincangan bersama telah difahami secara negatif oleh lelaki sebagai '*not independent*'. Di sisi yang lain, kajian Yik Koon Teh (2001) pula boleh dijadikan bukti bahawa orientasi seks yang berbeza telah mempengaruhi penggunaan bahasa bagi kelompok transeksual di Malaysia. Contohnya, penggunaan kata 'mak nyah' dan 'pak nyah' dijadikan sebagai rujukan ganti nama diri bagi golongan transeksual di Malaysia. Kajian-kajian yang telah dilakukan oleh pengkaji terdahulu secara tidak langsung dapat menjelaskan bahawa orientasi seks yang berbeza telah mempengaruhi penggunaan bahasa khususnya dalam aspek penilaian makna sesuatu perkataan.

Oleh itu, kajian ini akan memberi dimensi baru dalam kajian penggunaan bahasa gender dan transgender dengan membandingkan penggunaan bahasa antara golongan lelaki dan gay. Kajian penggunaan bahasa ini mampu memenuhi tiga ciri utama kajian iaitu kepadaan memerhati aspek penggunaan bahasa dan kaitannya dengan orientasi seks, menghurai dengan menggunakan data daripada fenomena penggunaan sebenar serta mampu menjelaskan fenomena penggunaan bahasa berdasarkan teori yang bersesuaian (Nor Hashimah Jalaluddin, 2010). Untuk merealisasikan hasrat ini, kajian ini memilih untuk menggunakan pendekatan prosodi semantik yang diperkenalkan dalam aliran linguistik korpus sebagai pegangan kajian.

PENDEKATAN PROSODI SEMANTIK

Sinclair (1991) dan Louw (1993) adalah dua orang tokoh yang mempelopori pendekatan prosodi semantik sebagai salah satu pendekatan dalam disiplin linguistik korpus. Kedua-dua tokoh tersebut telah mengemukakan idea berkaitan penelitian

bahasa dari skop yang luas melibatkan fenomena kepenggunaan sesuatu perkataan. Kaedah kajian yang disarankan dalam pendekatan prosodi semantik mempunyai kaitan rapat dengan penggunaan data korpus. Kajian yang dilakukan adalah berpandukan kepada disiplin linguistik korpus iaitu melalui pengaplikasian perisian komputer untuk menganalisis penggunaan perkataan dalam kuantiti yang banyak jumlahnya (Louw 1996, Adolphs & Carter 2002, & Stewart 2010). Gabungan kaedah dalam linguistik korpus dan pendekatan prosodi semantik dapat menterjemahkan makna sesuatu kata.

Pendekatan prosodi semantik mula diperkenalkan oleh Sinclair (1996) dalam kajiannya melalui *unit of meaning* yang merujuk kepada penelitian unit-unit makna perkataan lain yang wujud secara berkolokasi dengan kata yang dikaji. Contohnya, *katanaked eye* membawamaksud *difficulty* apabila ia kerap berkolokasi dengan *katavisible to*, *too faint to be seen with* dan *invisible to*. Sementara itu, Louw (1993) membincangkan bagaimana sesuatu perkataan akan memperoleh makna hasil daripada kolokasiaura perkataan-perkataan lain (*consistence aura*) yang dipindahkan kepada kata kata kunci kajian. Misalnya makna perkataan *symptomatic of* (gejala) merujuk kepada sindiran hasil kolokasi daripada auranegatif perkataan *their courage*.

Selain itu, Stewart (2010) turut membincangkan bagaimana sesuatu perkataan memperoleh makna (dan nilai) hasil daripada lekapan makna (*attached meaning*) dan pindahan makna (*transferred meaning*) perkataan-perkataan lain yang bergabung dan berkolokasi dengan perkataan tersebut. Sebagai contoh, kajian yang telah dilakukan oleh Yunisrina Qismullah Yusuf (2010) telah membincangkan bagaimana pemerolehan makna bagi perkataan 'robots' terhasil daripada lekapan dan pindahan makna kata [robot] yang bergabung dan

berkolokasi dengan persekitaran tempat kerja iaitu *kataservice, machine, surgical system* dan *intelegence*.

Kaedah yang digunakan dalam pendekatan prosodi semantik iaitu gabungan aspek kata kunci dalam konteks, konkordans, kolokasi dan kekuatan konsep *unit of meaning*, *consistence aura*, *attached meaning* dan *transferred meaning* diyakini mampu menjelaskan fenomena penggunaan bahasa dalam blog yang ditulis oleh golongan gender lelaki dan transgender gay.

KAEDAH KAJIAN

Sinclair (1996) telah mendefinisikan korpus sebagai teks lengkap yang dipilih dan disusun mengikut kriteria linguistik yang eksplisit untuk digunakan sebagai sampel sesuatu bahasa. Berpandukan kepada pendapat tersebut, maka pengkaji telah memulakan kajian dengan memilih (secara rawak) 20 blog-blog persendirian² berbahasa Melayu yang ditulis oleh kelompok lelaki dan gay bermula pada Januari 2009 hingga Disember 2012. Seterusnya, pengkaji telah memuat turun data secara manual dengan membuat salinan keseluruhan leksikal yang terdapat di dalam blog tanpa melakukan sebarang perubahan ke atas ejaan mahupun tanda baca. Data daripada blog lelaki dan gay akan dipindahkan ke dalam bentuk *plain text* untuk dijadikan data induk kajian. Data-data tersebut akan diproses dengan menggunakan perisian *Antconc 3.3*³ bagi membolehkan penelitian makna sesuatu perkataan dilaksanakan. Pemerhatian akan dilakukan secara teliti pada setiap baris-baris konkordans untuk mengenal pasti kepelbagaian makna perkataan akibat daripada perubahan penggunaan sesuatu kata yang saling berkolokasi.

Selain itu, untuk tujuan analisis data, pengkaji akan menggunakan pendekatan prosodi semantik iaitu dengan

cara mengenal pasti jenis kata (*type*), kekerapan penggunaan setiap *type* (*frequency*) serta jumlah keberlakuan (*tokens*) dengan bantuan kolokasi (*collocates*) dalam program *Antcont* 3.3. Rentang kata bagi hubungan

kolokasi antara *typedikira* berdasarkan jumlah lima kolokasi kanan dan lima kolokasi kirikata kata kunci. Hasil penelitian data dapat diperhatikan sebagaimana dalam jadual 1 berikut:

Jadual 1: Statistik kata[nak], bilangan blog, bilangan kekerapan dan bilangan keberlakuan

Kata(<i>types</i>) [nak]	Bilangan blog	Bilangan kekerapan (<i>frequency</i>)	Bilangan keberlakuan (<i>tokens</i>)
Blog lelaki	10	1,124	120,298
Blog gay	10	1,365	184,844
JUMLAH	20	2,489	305,142

Jadual 1 di atas menunjukkan bahawa sebanyak 20 blog telah digunakan dalam kajian dengan kata [nak] mencatatkan jumlah kekerapan penggunaan tertinggi iaitu sebanyak 1,124 (lelaki) dan 1,365 (gay). Jumlah *tokens* bagi kedua-dua blog adalah sebanyak 305,142 (120,298 lelaki, 184,844 gay). Jumlah yang dipaparkan dalam jadual 1 secara tidak langsung telah menggambarkan fenomena sebenar penggunaan kata[nak] dalam blog tersebut.

ANALISIS DATA

Hasil selisihan data mendapati bahawa kata [nak] sering berkolokasi dengan sejumlah 849 jenis *type* dalam blog lelaki dan 813 jenis *type* dalam blog gay. Sesuatu yang menarik yang boleh dijelaskan berdasarkan analisis data korpus dengan menggunakan pendekatan prosodi semantik ialah hasil penelitian terhadap pola ayat yang mendasari penggunaan kata [nak]. Berdasarkan data yang telah disaring, cuba perhatikan kesemua contoh penggunaan kata [nak] berikut:

Lelaki

1. Ya, memang ada benarnya, well pada pendapat aku, masa tengah popular tu lah [nak] buat duit kaw kaw, mana ada lubang buat duit buat jer, buka bisnes, melabur dalam hartanah atau sebagainya.. BL9

2. Kenalah budget betul-betul supaya duit tu cukup dan [nak] kumpul duit beli rumah dan simpanan bulanan lagi BL2
3. Dikala balik bercuti atau sedang honeymoon pon aku bekerja. Dasyat ? [nak] cari duit lebih untuk anak isteri gak . BL5
4. Actually dari segi financial, aku tak de masalah duit cukup atau tak [nak] kawen sebab kawen kan kerja yang baik? Bila [nak] kawen memang ambil personal finance loanlah BL2
5. Orang kata kalau [nak] kawin, kena tau cara [nak] ajar anak, kena tunjuk contoh yang baik. Bila dah janji, harus ditepati. Kena dengan slogan kerajaan sekarang janjidiit tepati he he.. BL7
6. aku akan bekerja di sini, kawin pun disini. Yelah..dengan kepayahan untuk kekal jadi lelaki baik ditambah pula azam [nak] membina istana rumahtangga dan [nak] mencari kerja yang diinginkan, buat aku mula dah berkira-kira untuk migrate ke tempat lain yang ada peluang. BL3
7. tension! Serius... penat aku layan kerenah anak aku, tengok dia senyum... serius..hilang rasa [nak] marah. Kalau Neelofa senyum, aku tetap nak marah ..hehe.. senyum baby ikhlas BL5
8. sedang saya melayan fikiran, tiba-tiba nama dipanggil oleh pembantu doktor. Macamanalah aku [nak] tahan sabar kalau dah perasaan risau mula

menyerang dan buat urat aku macam [nak] putus? You ada masalah kolestrol wahhh... BL3

9. Aku malas [nak] melawan mak aku bebel suruh pakai vicks jugak, reda jelah, kaedah terbaik yang sempat aku fikirkan BL10

Gay

10. kat PR aku tengok lagi ramai lelaki biseksual berbanding gay.. dalam 70% macam tu lah.. tapi, yang biseksual ni lah yang paling aktif [nak] buat seks songsang dengan aku, nak bercinta dengan lelaki gay cam aku.. kenapa ye?? BG10
11. bila jumpa orang yang lebih selesa dengan kita, kita mesti nak tinggalkan orang yang dah kita main dan [nak] main dengan orang lain yang lebih sedap pulak BG9
12. maybe macam okay-okay lah.. mungkin 'buat' isteri kot.. haha.. padahal [nak] beli kondom guna untuk lelaki.. hehe. BG3
13. Aku juga akan mengikut jejak langkah bekas teman lelakiku, dia memang [nak] kawintapi dia pilih aku dan buang mak ayah dia dan percaya aku dapat berikan kebahagiaan kepada dia. Tapi aku seorang gay dan apalah yang aku dapat berikan pada dia BG5
14. aku [nak] juga becinta dan kalau boleh [nak] kawin dengan seorang boy friend PLU. Akhirnya, impianku tercapai selepas usaha berpenat lelah di laman sosial PLU. BG8
15. for me memang terlalu awal [nak] kawin, selagi orang tak tau pasal naluri songsang aku, lagi senanglah aku [nak] cari pasangan sebab kebanyakan golongan abnormal suka akan mereka yang berperawakan seperti normal... BG10
16. ooh gembira rasa hatiku.... Melihat dia nun jauh di sana... apa2pon hati dah senang, cintapun mula [nak] berputik, [nak] seganapa lak tue???,... aku akan mulakan langkah aku yang pertama, my plu reader, nantikan episode aku dan dia seterusnya BG6
17. dengan wanita, aku ni susah [nak] jatuh hati , tapi dengan lelaki ni aku tak susah [nak] luah perasaan

hati sambil manja-manja dan aku suka juga menghantar email berbau ghairah gebu-gebu BG9

18. jalan paling mudah untuk mengatasi ketidakstabilan hormon adalah dengan mel***p. rasa malu [nak] sebut sebab buka aib sendiri dan ini adalah amalan biasa golongan plu macam aku BG7

Daripada penelitian yang dilakukan, pengkaji telah mengenal pasti perbandingan percambahan maklumat linguistik berkaitan kata [nak] yang digunakan oleh lelaki dan gay iaitu rasa 'kehendak' berkaitan kecenderungan, hasrat, dan perasaan.

Penyerlahan Kata [Nak] Yang Membawa Makna Kecenderungan

Kecenderungan yang dimaksudkan dalam kajian ini ialah merujuk kepada kehendak utama golongan lelaki dan gay dan dapat dikesan melalui jumlah kekerapan penggunaan kata yang tinggi dicatatkan dalam data. Contoh-contoh kata yang menggambarkan kecenderungan utama adalah seperti *duit* dan *seks*.

Penggunaan kata [nak] bagi lelaki lebih menyerlahkan makna kecenderungan kepada perbuatan atau pekerjaan yang menguntungkan. Buktinya, kata [nak] bagi lelaki sering berkolokasi dengan katakata kerja *buat*, *kumpul*, dan *cari* sebagaimana yang terpancar dalam ayat 1 hingga 3. Pengaruh aura kata kata nama [duit] telah berpindah kepada kata kata kunci dan melekap pula dengan kata kerja yang mengarah kepada aktiviti melibatkan kewangan *buat duit*, *kumpul duit*, dan *cari duit*. Kekuatan kombinasi kata [nak] dengan kolokasi [duit] telah menyebabkan golongan tersebut akan cuba sedaya upaya mengawal (*budget*) perbelanjaannya supaya mencapai keperluan utama hidupnya. Perhatikan contoh kecenderungan utama kelompok lelaki dalam petikan ayat-ayat berikut:

- masa tengah popular tu lah [nak] **buat duit** kaw kaw, BL9

- supaya duit tu cukup dan [nak] **kumpul duit** beli rumah dan simpanan bulanan lagi BL2
- Dasyat ? [nak] **cari duit** lebih untuk anak isteri gak . BL5

Hal ini berbeza dengan penggunaan kata [nak] bagi kelompok gay yang sering berkolokasi dengan kata kata kerja *buat, belidanmain*. Ketiga-tiga kata yang sering berkolokasi dengan kata [nak] tersebut telah menyerlahkan kecenderungan utama golongan gay kepada aktiviti seks. Ayat 10 hingga ayat 12 telah memaparkan kolokasi kata kata kunci dengan katakata *kerjabuat seks, main, dan beli kondom*. Makna kata-kata tersebut saling melekappula dengan kata-kata bersifat negatif seperti *songsang, untuk lelaki dan bercinta dengan lelaki* sehinggakan akhirnya menyerlahkan lagi keinginan seks golongan gay tersebut. Perhatikan ayat-ayat di bawah ini:

- yang paling aktif [nak] **buat sekssongsang** dengan aku, nak bercinta dengan lelaki gay cam aku.. kenapa ye?? BG10
- kita main dan [nak] **main** dengan orang lain yang lebih sedap pulak BG9
- padahal [nak] **beli kondom** guna untuk lelaki.. hehe. BG3

Penyerlahan Kata [Nak] Yang Membawa Makna Hasrat

Hasrat yang dimaksudkan dalam kajian ini adalah merujuk kepada keinginan terhadap perkahwinan yang cuba diluahkan oleh kelompok lelaki dan gay melalui kata [nak]. Perhatikan ayat-ayat berikut:

- masalah duit cukup atau tak [nak] **kawen** sebab kawen kan kerja yang **baik**? BL2
- Orang kata kalau [nak] **kawin**, kena tau cara[nak] ajar anak, kena **tunjuk contoh yang baik** BL7

- jadi lelaki baik ditambah pula azam [nak] **membina istana** rumahtangga dan [nak] **mencari kerja** yang diingini, BL3

Contoh ayat-ayat di atas menunjukkan hasrat golongan lelaki untuk berkahwin. Golongan lelaki menjadikan perkahwinan sebagai sesuatu yang 'baik' dan penyebab kepada wujudnya perancangan teliti dalam kehidupan harian. Kolokasi kata [nak] dalam ayat *kawen kan kerja yang baik* (ayat 4), *tunjuk contoh yang baik* (ayat 5), dan *jadi lelaki baik* (ayat 6) membuktikan keazaman yang kuat golongan ini dalam menjayakan institusi perkahwinan. Lekapan makna kata [nak] dengan kahwin telah berjaya menyerlahkan hasrat golongan lelaki.

Jika kolokasi kata [nak] bagi kelompok lelaki mengarah kepada institusi perkahwinan yang baik, lain pula halnya dengan kelompok gay. Contoh-contoh penggunaan kata [nak] kelompok gay dapat diperhatikan dalam ayat 13 hingga ayat 15. Meskipun golongan ini mempunyai hasrat untuk berkahwin, sebagaimana yang dapat dikesan dalam kolokasi kata [nak] dengan kata *kahwin* namun hasrat tersebut berfokus kepada kata negatif. Kata [nak] didapati sering berkolokasi dengan serangkaian katanegatif seperti *katabuang, PLU (People Like Us) dan songsang*. Hasrat berkahwin golongan gay sering dikaitkan dengan kata negatif antaranya *dia pilih aku dan buang mak ayah dia, kahwin dengan boyfriend PLU, dan naluri songsang*. Contoh yang jelas dapat dilihat dalam ayat-ayat di bawah dapat membuktikan hasrat golongan ini untuk berkahwin secara negatif dengan pasangan gay sangat kuat.

- dia memang [nak] **kawin** tapi dia pilih aku dan **buang mak ayah** dia dan percaya aku dapat berikan kebahagiaan kepada dia. BG5
- aku [nak] juga bercinta dan kalau boleh [nak] **kawin** dengan seorang boy friend PLU. BG8

- terlalu awal [nak] **kawin**, selagi orang tak tau pasal **naluri songsang** aku, lagi senanglah aku [nak] cari pasangan G10

Penyerlahan Kata [Nak] Yang Membawa Makna Perasaan

Makna perasaan dalam kajian ini merujuk kepada ekspresi emosi kelompok gender dan transgender terhadap sesuatu hal atau perkarayang terjadi dalam kehidupan seharian mereka. Hasil selisikan data menunjukkan penyerlahan kata [nak] yang membawa makna perasaan dapat diperhatikan melalui kekerapan kata tersebut berkolokasi dengan *katamarah*, *sabardanmalas*. Kelompok lelaki didapati masih dapat mengawal emosi mereka apabila berdepan dengan hal-hal yang menduga perasaan. Buktinya dapat diperhatikan melalui kolokasi kata [nak] dengan kata *hilang rasa*, *tahan sabar* dan *malas melawan* seperti dalam ayat-ayat di bawah:

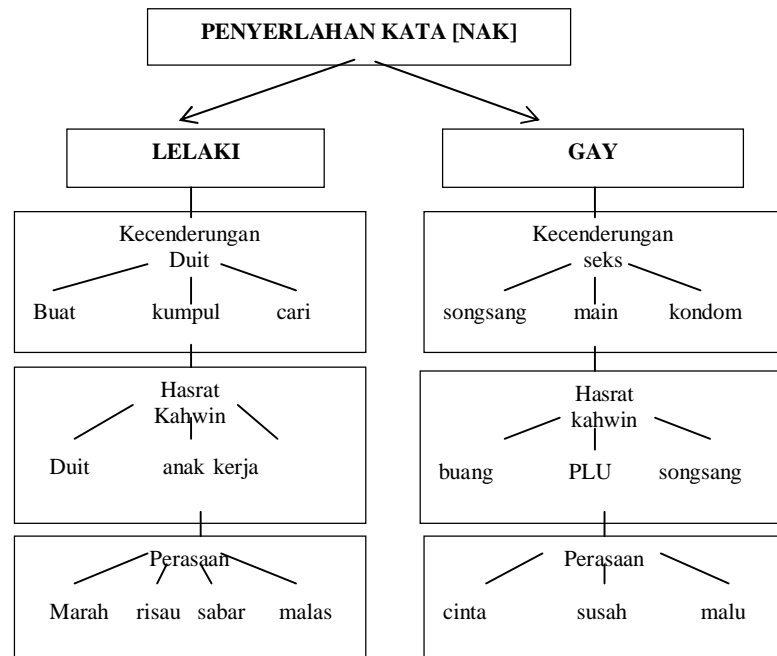
- penat aku layan kerenah anak aku, tengok dia senyum... serius..**hilangrasa** [nak] **marah**. BL5
- Macamanalah aku [nak] **tahan sabar** kalau dah perasaanrisau mula menyerang dan buat urat aku macam [nak] putus?BL3
- Aku **malas** [nak] **melawan** mak aku bebel suruh pakai vicks jugak, reda jelah, BL10

Berbanding dengan contoh ayat gay di bawah yang secara jelas menunjukkan perbezaan penggunaan kata [nak] hasilkekerapan penggunaan kata tersebut berkolokasi dengan *katacinta*, *perasaan* dan *malu*. Hasil penelitian terhadap ayat 16 hingga ayat 18 jelas menunjukkan kecenderungan golongan gay untuk meluahkan emosi secara terbuka apabila melibatkan isu berkaitan dengan emosi terhadap pasangan gay. Contohnya dapat diperhatikan melalui kolokasi kata seperti *hati dah senang*, dan *perasaan hati*. Kata [nak] juga berkolokasi dengan leksika *susah jatuh hati* dengan merujuk kepada kesukaran golongan tersebut meluahkan perasaan kepada kelompok orientasi seks yang berlainan. Perhatikan ayat-ayat di bawah:

- Melihat dia nun jauh di sana... apa2pon hati dah senang,**cintapun** mula [nak] **berputik**, [nak] **sega apa** lak tue BG6
- dengan wanita, aku ni **susah** [nak] **jatuh hati** , tapi dengan lelaki ni aku tak susah [nak] **luah** perasaan hati BG9
- jalan paling mudah untuk mengatasi ketidakstabilan hormon adalah dengan mel****p. **rasa malu** [nak] sebut sebab buka aib sendiri BG7

Kombinasi penyerlahan kata [nak] dalam blog gender dan transgender dapat dilihat dalam rajah 1 berikut:

Rajah 1: Penyerlahan kata [nak] gender dan transgender

SIMPULAN

Hasil penelitian ini jelas membuktikan bahawa, proses penyingkatan atau pelemahan kata daripada [hendak] kepada [nak] mampu mengungkap percambahan maklumat linguistik yang baharu dalam menjelaskan dengan lebih terperinci makna rasa 'berkehendak' yang didasari oleh dua kelompok berjurang orientasi seks iaitu lelaki dan gay. Keadaan ini sekaligus membuktikan bahawa, orientasi seks menjadi salah satu indikator kepada penggunaan bahasa gender dan transgender. Perbezaan tersebut tidak wujud secara sewenang-wenangnya malah dapat dibuktikan melalui penggunaan kata [nak] dalam data korpus blog yang digunakan oleh pengkaji.

Pendekatan prosodi semantik yang dijadikan teori pegangan pula telah membantu merungkai perbezaan penggunaan bahasa oleh kelompok gender dan transgender. Kaedah penelitian yang menggunakan gabungan aspek kata kunci dalam konteks, konkordans, kolokasi dan kekuatan konsep *consistence aura* dalam

prosodi semantik telah menjelaskan fenomena penggunaan bahasa dalam blog yang ditulis oleh golongan gender lelaki dan transgender gay. Hasil analisis prosodi semantik menunjukkan, kata [nak] mampu menyerlahkan kecenderungan (seks, kewangan), hasrat (kahwin) dan perasaan (sabar, malas) bagi lelaki dan gay. Secara tidak langsung, keadaan ini turut menjelaskan fenomena penggunaan bahasa sebagai salah satu medium kepada cetusan, keluhan, harapan, dan cita-cita golongan gender dan transgender yang terpancar dalam teks hingga ia dapat dikesan oleh khalayak pembaca. Keadaan inilah yang membuktikan bahawa, tutur kata atau bahasa yang diujarkan oleh seseorang penutur dapat melambangkan pemikiran dan mencerminkan identiti penutur tersebut.

UCAPAN TERIMA KASIH

Kumpulan penulis merakamkan ucapan terima kasih kepada pihak Jurnal Bahasa & Sastra di atas pemuatan artikel hasil penelitian ini. Kami juga ingin merakamkan penghargaan kepada semua

pihak yang telah membantu proses penelitian ini.

PUSTAKA RUJUKAN

- Adolphs, S., & Carter, R. 2002. 'Points of view and semantic prosodies in Virginia Woolf's to the lighthouse'. *Poetica*, 58, 7-20
- Alexa Web Information. 2013. Retrieved from: <http://www.alexacom/siteowners/data> pada 05 Januari 2013
- Anthony, L. 2005. "AntConc: Design and development of a freeware corpusanalysis toolkit for the technical writing classroom," in the *Proceedings of the International Professional Communication Conference, (IPCC)*, 729-737. Limerick, Ireland.
- Asmah Haji Omar. 2009. *Nahu Melayu mutakhir* (ed. ke-5). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Asmah Haji Omar. 2010. *Kajian dan perkembangan Bahasa Melayu edisi kedua*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan pustaka.
- Blood, Rebecca. 2000. "Weblogs: A History and Perspective", Rebecca's Pocket. Retrieved Oktober 10, 2012, from http://www.rebeccablood.net/essay/weblog_history.html Wall, M. 2005. 'Blogs of War': Weblog as news. *Journalism*, 6(2). 153-172
- Coates, J. 2004. *Women, men and language: A sociolinguistic account of sex differences in language*. Harlow: Pearson Longman.
- Evans, V., & Melanie G. 2006. *Cognitive Linguistics: An Introduction*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Hishamudin Isam, & Mashetoh Abd. Mutalib. 2012. Analisis korpus dalam menangani dan mengurus kedinamikan bahasa lincah: Kajian terhadap teks karya kreatif remaja Malaysia-Indonesia. Dlm. Abdul Hamid Mahmood, Siti Saniah Abu Bakar, & Sanat Md. Nasir (Eds.), *Memartabakan bahasa Melayu* (143-154). Tanjong Malim: Penerbit Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Louw, B. 1993. "Irony in the text or insincerity in the writer? The diagnostic potential of semantic prosodies" dalam M. Baker, G. Francis, & E. Tognini Bonelli (Eds.), *Text and technology: In honour of John Sinclair* (pp.157-175). Amsterdam: John Benjamins Publishing Co.
- Nik Safiah Karim, Farid M. Onn, Hashim Haji Musa, & Abdul Hamid Mahmood. 2010. *Tatabahasa Dewan* (ed. ke-3). Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Noor Azlin Bidin & Normah Mustaffa. 2012. Blogosphere: How youth perceived blogs credibility. *Malaysian Journal of Communication*, 28(2), 33-54
- Nor Hashimah Jalluddin. 2010. Unsur saintifik dalam Bahasa Melayu: Satu kajian korpus. *Bahasa & Sastra*, 10(1), 89-109
- Schlenker, B.R. 2005. *Self-presentation. handbook of self and identity* (Leary, M.R., MacDonald, G. and Tangney, J.P. Eds.). Guilford Press, New York, NY, 492-518.
- Sherfese, D., Orelind, G., Shalhoup, R., & Dawson, S. 1996. *Alexa the web information company: Alexa managers team*. Retrieved Mac 11, 2013, from <http://www.alexacom/company/manager>
- Sinclair, J. 1991. *Corpus, concordance, collocation*. Oxford: Oxford University Press.
- Sinclair, J. 1996. The search for units of meaning. *Textus*, 9, 75-106
- Stewart, D. 2010. *Semantic prosody: A critical evaluation*. New York: Routledge Pub.

Tannen, D. 2007. *You just don't understand: women and men in conversation*. Great Britain: Virago press.

Trudgill, P. 2008. Colonial dialect contact in the history of European languages: On the irrelevance of identity to new-dialect

formation. *Language in Society*, (37), 241–280

Yik Koon Teh (2001, September). Mak Nyahs (male transsexuals) in Malaysia: The influence of culture and religion on their identity. *The International Journal of Transgenderism*, 5 (3), 171-192

CATATAN:

¹*Alexa Web Information* (2013)¹ iaitu sebuah pangkalan data web percuma yang dibangunkan oleh Sherfese, Orelind, Shalhoup, dan Dawson pada tahun 1996, Fungsinya adalah untuk menghasilkan informasi terkini bagi pelbagai jenis web, statistik pengguna dan demografi pembaca melibatkan 202 buah negara di dunia.

²Blog persendirian dalam kajian ini merujuk kepada blog bebas tema yang ditulis oleh golongan lelaki dan gay serta boleh diakses dengan mudah dalam ruangan *blogspot.com*

³*Antconc 3.3* adalah sebuah perisian untuk menganalisis sesuatu kata dalam kapasiti yang banyak dan perisian ini telah dibangunkan oleh Laurance Anthony dan boleh diakses secara percuma menggunakan *windows* dan *macintosh* (Anthony, 2005).